

Ustawa o pomocy społecznej nie zawiera regulacji stanowiącej podstawę do orzekania przez starostę w formie władczego aktu o powierzeniu pełnienia funkcji rodziny zastępczej w tym zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej.

W myśl art. 2 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Organizacja pomocy społecznej należy do organów administracji rządowej i samorządowej, które współpracują w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi (art. 2 ust. 2 ustawy). Konsekwencją niniejszej regulacji stanowi regulacja art. 19, w którym określono zadania własne powiatu. W punkcie 3 niniejszego przepisu określono, iż zadaniem własnym powiatu jest organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na czesne i pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia z tytułu pozostawania w gotowości przyjęcia dziecka albo świadczonej opieki i wychowania niespokrewnionym z dzieckiem zawodowym rodzinom zastępczym.

W przepisie art. 36 omawianej ustawy ustawodawca określił świadczenia, będące świadczeniami z zakresu pomocy społecznej. Świadczenia te dzielą się na pieniężne (ust. 1) oraz niepieniężne (ust. 2). Do świadczeń niepieniężnych zaliczono opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej i w placówce opiekuńczo-wychowawczej (art. 36 ust. 1 pkt p). Szczegółowo świadczenie, polegające na opiece i wychowaniu w rodzinie zastępczej zostało uregulowane w rozdziale 4 ustawy zatytułowanym "Opieka na rodziną z dzieckiem". Zgodnie ze szczegółowymi regulacjami wychowanie w rodzinnych formach opieki zastępczej jest świadczeniem udzielanym rodzinie i dziecku (art. 70 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 pkt 1 omawianej ustawy). Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w rodzinie zastępczej (art. 72 ust. 1 ustawy).

W art. 73 ust. 1 ustawy uregulowano warunki, których spełnienie jest wymagane od osób fizycznych, którym może być powierzone pełnienie funkcji rodziny zastępczej. Dodatkowe warunki wymagane od osób pełniących funkcję zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej określone zostały w art. 75 ust. 1 ustawy. Zgodnie zaś z art. 75 ust. 2 omawianej ustawy z rodziną, która będzie pełniła funkcję zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej, starosta zawiera umowę, do której mają zastosowanie odpowiednio przepisy ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny dotyczące umowy zlecenia.

Z analizy przedstawionej wyżej regulacji nie wynika, aby pełnienie funkcji rodziny zastępczej, w tym również pełnienie funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej, stanowiło świadczenie z pomocy społecznej. Świadczeniem z pomocy społecznej, udzielanym rodzinie i dziecku, jest opieka i wychowanie w rodzinie zastępczej (art. 36 pkt 2 lit. p, art. 70 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 pkt 1). Rodzina zastępcza jest wyłącznie formą, w jakiej dochodzi do realizowania pomocy społecznej, a więc udzielania świadczenia niepieniężnego w postaci opieki i wychowania w rodzinie zastępczej. Powiat jako jednostka samorządu terytorialnego realizuje zadania własne, polegające na organizowaniu opieki w rodzinach zastępczych. Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych stanowi zaorganizowanie opieki społecznej we współpracy z osobami fizycznymi. Jest to współpraca realizowana na zasadzie partnerstwa (art. 2 ust. 2 ustawy). Zatem brak jest tutaj elementu władczego po stronie organu administracji publicznej, stanowiącego istotę rozstrzygnięcia decyzyjnego.

Pełnienie funkcji rodziny zastępczej nie jest powierzane w drodze decyzji administracyjnej

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: niedziela, 29, listopad 2015 23:00

Katarzyna Liszka-Michałka

Odłony: 1936

W świetle powyższego można powiedzieć, że osoby fizyczne podejmujące się pełnienia funkcji rodziny zastępczej stają się jednym z istotnych elementów systemu pomocy społecznej, są partnerem organów administracji samorządowej organizujących pomoc społeczną.

Z powyższych rozważań wynika wniosek, że pełnienie funkcji rodziny zastępczej nie jest powierzane w drodze decyzji administracyjnej. W konsekwencji pełnienie funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej również następuje w formie decyzji administracyjnej. Z przepisów ustawy o pomocy społecznej nie wynika publicznoprawny obowiązek organów administracji do rozstrzygnięcia w formach władczych o powierzeniu pełnienia funkcji rodziny zastępczej, w tym zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej. Ustawodawca przewidział wyłącznie zawarcie przez starostę umowy z rodziną, która będzie pełniła funkcję zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej. Jednakże samo podjęcie decyzji o zawarciu umowy nie następuje w formie władczej, gdyż pełnienie niniejszej funkcji nie jest świadczeniem z pomocy społecznej, lecz realizacją zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej w ramach współpracy z osobami fizycznymi opartej na zasadzie partnerstwa.

Źródło: Wyrok NSA w Warszawie z dnia 17 lutego 2009 r. I OSK 384/08